

MOZOG-E MÉG A MOZGÓKÖNYVTÁR?¹

A Kazincbarcikai Kistérség mozgókönyvtári ellátása

Amikor egy szeptemberi délután telefonon felhívott a zalaegerszegi József Attila Városi Könyvtár munkatársa, Pál Éva, és felkért, hogy tartsak egy előadást az általam vezetett könyvtár mozgókönyvtári szolgáltatásáról, azonnal igent mondtam. Csak miután letettük a telefont, akkor gondolkoztam el, hová is fogok én utazni. Az Egressy Béni Könyvtár, Kulturális és Sport Központ az ország észak-keleti részén elhelyezkedő Kazincbarcikán működik, én pedig egy kicsit északabbra, a szlovák határ mellett, Sajópüspökiben lakom. Szóval át kell utaznom kis országunkat – gondoltam, és el kezdtem szervezni a „nagy Utazást”.

Kazincbarcika Városi Könyvtára egyidős a várossal, 1954 óta működik. Fennállása óta több költözésen és átszervezésen ment keresztül. 1981-től összevontan működött a művelődési központtal, majd egy önkormányzati döntés következtében az intézményhez csatolták a város sport központját. Így 2008. február 1-jétől Egressy Béni Könyvtár, Kulturális és Sport Központ néven működik.

Az intézmény könyvtári részlege 2007. január 1-jétől végzi a Kazincbarcikai Kistérség mozgókönyvtári ellátását, letéti formában. Kezdetben 14 csatlakozó településsel volt szerződés az ellátásra, majd ez a szám folyamatosan emelkedett, idén már 26 település vesz részt benne. További 3 település jelezte csatlakozási szándékát 2011-től, így a kistérség 30 kistélepüléséből 29 fog részt venni az ellátásban.

Minden egyes szolgáltatást fogadó önkormányzat folyamatosan biztosítja a könyvtári szolgáltatásokra alkalmas helyiséget és az alkalmazottat. Jelenleg hat településen kettős funkciót látnak el a könyvtári szolgáltató helyek, iskolai könyvtárként is működnek. Ezekben a könyvtárakban pedagógus látja el a feladatot. Szakalkalmazott összesen 13 településen dolgozik, akik közül 7 fő felsőfokú végzettséggel rendelkezik, a további 13 településen nem szakalkalmazott dolgozik, közülük általában 4-5 fő rendelkezik valamilyen felsőfokú végzettséggel. A munkaidőt tekintve 10 településen 8 órás, főállású alkalmazott tevékenykedik.

A mozgókönyvtári normatíva felhasználása:

2007- ben havonta utalta az intézmény számlájára a Társulás a normatívát, majd 2008-tól teljes egészében beépült a szolgáltató könyvtár költségvetésébe, csak a szolgáltató könyvtár használhatja fel és készítheti el a költségvetést valamint az elszámolást.

¹ Elhangzott a József Attila Városi Könyvtárban 2010 október 4-én megrendezett szakmai napon

A települési szolgáltató helyek és önkormányzatok folyamatosan jelezhetik igényeiket, melyeket maximálisan igyekszünk kielégíteni, természetesen bizonyos határokon belül. A kezdeti időszakban nagyobb arányban fordítottunk felújításra és berendezési tárgyakra, valamint jelentősen javítottuk a számítástechnikai ellátottságot.

A dokumentumokat (könyv, hangoskönyv, DVD, diafilm), az eszközöket, irodaszereket stb. átvételi elismervényekkel adjuk át, melyeken szerepel az érték és az adott számla azonosítószáma, melyek alapján nyomon követhetik a normatíva felhasználását, de sajnos ezt csak kivételes esetben figyelik a kistelepülések. A túlköltést elkerülendő, több nyilvántartást is vezetünk. A két legfontosabb, az összesített elszámolás, mely negyedévente áttekintésre és egyeztetésre kerül, illetve az egyes kistelepülések elszámolásai. Ezekon kívül még kb. 15 féle nyilvántartásunk van, melyeket igyekszünk naprakészen vezetni. A dokumentumok a szolgáltató könyvtár leltárkönyveibe és számítógépes rendszerébe kerülnek rögzítésre. Szinte mindenhová jár folyóirat, minden korosztály igényeit figyelembe véve. A TextLib integrált könyvtári rendszer használatával és az interneten elérhető katalógus segítségével online módon tájékozódhatnak az adott könyvtárak és használóik saját állományukról. A TextLib IKR-ben *MK Település neve állomány* megjelöléssel kerülnek rögzítésre a dokumentumok. A dokumentumvásárlás során törekszünk az egységes állomány kialakítására, a helyi sajátosságok figyelembevételével. Általában negyedévente történik vásárlás, kb. 1 millió Ft értékben könyv, és kb. 500 ezer Ft értékben egyéb dokumentum.

A kistelepülési könyvtárak régi, saját állományának felülvizsgálata jelenleg is folyik, a selejtezések elvégzése után tervezzük a retrospektív katalógus konverziót és az ottani számítógépes kölcsönzések beindítását.

A normatíva közművelődési célokra történő felhasználhatósági lehetőségét az író-olvasó találkozókra és a csoportos gyermekfoglalkozásokon kívül falunapi rendezvények szervezésével biztosítjuk. Minden kistelepülést bekapcsolunk az országos rendezvénysorozatokba, kiemelt hangsúlyt fektetve az Internet Fiestára és az Őszi Könyvtári Napokra. A közösségi programokon kívül minden évben szervezünk legalább egy szakmai napot vagy továbbképzést. Több település vesz részt az Internet és számítógép használatával kapcsolatos 20 órás tanfolyamok lebonyolításában. Azokon a településeken, ahol még működik óvoda vagy általános iskola, a gyerekeknek szóló író-olvasó találkozót, bábszínházakat, zenés műsorokat odaszervezzük, hogy minél több gyerek vehessen részt rajta.

A szolgáltatási szerződés alapján könyvtárunk havi 25 ezer Ft támogatásban részesül településenként a munka megszervezésért és elvégzéséért, mely összeget saját állományunk gyarapítására, a könyvtár folyamatos felújítására, rendezvények szervezésére fordítjuk.

A mozgókönyvtári szolgáltatás beindítása és folyamatos működtetése olyan áttörést jelentett a Kazincbarcikai Kistérségben, mely az azt megelőző 15 évben nem volt tapasztalható. Mind a szolgáltató könyvtár, mind a kistelepülések folyamatos megújuláson mentek keresztül, megnőtt a könyvtárhasználók aránya.

Molekné Kőrösi Beatrix

A szakmai napon Gehér Andrásné pacsai könyvtáros kapta az „Olvasóinkért” díjat.

A szakmai nap előadói és a díjazottjai